Rapport Legionella Risicoanalyse en Beheersplan
Openlucht Zwembad De Streek
Sportlaan 10 te Hoogkarspel

Projectgegevens:

Documentnaam:	2151.LRA.ZB.1616CN-10
Locatie:	Zwembad De Streek,
Adres:	Sportlaan 10 1616CN Hoogkarspel
Datum risicoanalyse:	25-07-2025
Contactpersoon:	mevr. M. Blauw
Telefoonnummer:	0228-534100

Opdrachtgever:

SED Organisatie
Postbus 20
1610 AA Bovenkarspel

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
Hoofdstuk 1: Inleiding **3**
1: Algemene gegevens **4**
2. Actieplan Legionella besmetting zwemwater **5**
§2.1 Procedure normoverschrijding legionellabacteriën in het zwemwater 5
1. Doel 5
2. Betrokkenen 5
3. Eisen 5
4. Actieplan 6
§ 2.1 Contactpersonen 7
3. Tekeningen zwemwatersysteem **8**
4. Inventarisatie van gegevens van het zwemwatersysteem **9**
§4.1 Inventarisatie bassins en speelelementen 9
§4.2 Inventarisatie waterkwaliteit van suppletie- en zwembadwater 10
§4.3 Technische specificaties van apparatuur 11
§ 4.4 Werkvoorschriften zwembadwaterbehandeling 19
5 Risicoanalyse zwemwatersysteem **20**
§5.1 risicobepaling per hoofdgroep 20
§5.2 risicobepaling per aërosolvormend punt 22
6.Overzicht Beheersmaatregelen **23**
7. Logboek Legionellapreventie in zwemwater **27**
§7.1 Inleiding 27
§7.2 Bacteriologisch onderzoek naar de aanwezigheid van legionellabacteriën in zwemwater 28
§7.3 jaarlijkse reinigingsactiviteiten. 28
§7.4 Logboekblad VBC en pH meetpunten. 29
§7.5 Reinigen haarvangers. 30
§7.6 Wijziging zwemwatersysteem. 31
§7.7 Jaarlijkse kalibratie meetapparatuur 32
§ 7.8 Logboek controle zwemwaterkwaliteit 33
Bijlage 1 Normenlijst hygiënerichtlijn voor sauna's, wellnesscomplexen en zwembaden - 2025 36

Hoofdstuk 1: Inleiding

Sinds 1 januari 2024 is de wetgeving gewijzigd en is het Besluit Activiteiten Leefomgeving in werking getreden. Voor zwembaden is hoofdstuk 15 van dit Besluit van toepassing. Het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is niet meer van toepassing.
Dit betekent onder andere een flinke wijziging in de parameters voor monstername voor zwembaden met waterbehandeling.

De nieuwe regelgeving in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) heeft als doel:

- Het voorkomen van verdrinking van de gebruikers van een badwaterbassin
- Het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een badwaterbassin
- Het in en om een badwaterbassin voorkomen van letsel van de gebruikers van een badwaterbassin

In de bijlage zijn de" Normenlijst hygiënerichtlijn voor sauna's, wellness-complexen en zwembaden" bijgevoegd. Van het RIVM mei 2025. Met behulp van deze richtlijn kan worden voldaan aan artikel 5.5 2a. beheersing nadelige gevolgen voor veiligheid en gezondheid gebruikers van het badwaterbassin die ruimten met blote voeten worden betreden en de bijbehorende voorzieningen.

Voor de BAL hoofdstuk 15 is geen Model legionellapreventie zwembaden beschikbaar. Deze rapportage is daarom conform het Model legionellapreventie in zwembaden van 2015 opgesteld met daarin opgenomen de regelgeving uit BAL hoofdstuk 15 voor een badwaterbassin waarin het water wordt gedesinfecteerd.

1: Algemene gegevens

Eigenaar/houder van badinrichting		
Naam		SED Organisatie
Bezoekadres		Middend 2
Postcode & plaats		Bovenkarspel
Correspondentieadres		Postbus 20
Postcode & plaats		1610 AA Bovenkarspel
contactpersoon		Marieke Blauw
telefoon		0228-534100
e-mail		vastgoed@sed-wf.nl
telefoon mobiel		06-25697130
Internet		www.streekbad.nl
Onderzochte badinrichting		
naam onderzochte badinrichting		Zwembad De Streek
bezoekadres		Sportlaan 10
Postcode & plaats		1616CN Hoogkarspel
Contactpersoon		Marieke Blauw
Gebouwfunctie(s) onderzocht adres		bijeenkomstfunctie
Telefoon		06-25697130 – 0228-561291
E-mail		Marieke.blauw@sed-wf.nl/ info@streekbad.nl
Algemene gegevens opsteller risicoanalyse		
Datum uitvoering risicoanalyse		23-06-2025
uitgevoerd door		Diny Dikken
Adres		Bedrijfsweg 16
Postcode & Plaats		1613 DX Grootebroek
Telefoon		0228-322070
E-mail		legionella @geniebv.nl
Algemene gegevens zwemwatersysteem		
laatste jaar aanpassingen zwemwatersysteem		1994
tekeningen zwemwatersysteem beschikbaar?		ja
laatste revisiedatum tekeningen		24-03-1994
tekeningen up-to-date?		ja
datum vorige risicoanalyse		19 03-2021
Bedrijfsvoering		
aantal bezoekers per jaar		Ca. 35.000 per jaar
aantal dagen per jaar geopend		140 dagen per jaar (mei tot half september)
aantal uren per dag geopend (gemiddeld)		9 uur per dag
spoelfrequentie filters		2x per week
spoelwater (riool of hergebruik)		Riolering
Waterlevering	Waterleidingbedrijf	Waterleidingbedrijf PWN
	Eigen bron	n.v.t.
Waterverbruik per jaar in [m³]		Ca. 1437m³ per jaar

2. Actieplan Legionella besmetting zwemwater

§2.1 Procedure normoverschrijding legionellabacteriën in het zwemwater

In het geval van geconstateerde Legionella besmetting van het zwemwater moeten direct maatregelen worden genomen om verdere besmetting of blootstelling te voorkomen en dient de toezichthouder geïnformeerd te worden. De acties die er in dit geval genomen moeten worden zijn in het onderstaande stappenplan onder punt 4 weergegeven.

1. Doel

Deze procedure regelt de acties die ondernomen dienen te worden indien een watermonster positief is bevonden op de aanwezigheid van Legionella.

2. Betrokkenen

- Bedrijfsleiding: SED Organisatie
- Hoofd TD: SED Organisatie, mevr. M. Blauw
- Medewerkers TD : SED Organisatie medewerkers
- Eigenaar gemeente Drechterland
- Adviseur legionella: Genie legionella beheer

3. Eisen

Positieve monsteruitslagen (overschrijding van de norm van 100 kve/l) moeten altijd gemeld worden aan de toezichthouder (Gedeputeerde Staten, zie telefoonnummer onder punt 6) Meldingsformulier Legionella in zwembadwater via E-mail is per provincie apart geregeld. Voor de regio Noord Holland Noord is dit de Omgevingsdienst Noord Holland Noord.

4. Actieplan

Actie	Activiteit	Omschrijving	Verantwoordelijke
a.	Ontvangst resultaat van laboratorium	Telefonische mededeling van het laboratorium; noteer monsterpunt en resultaat; laat dit per e-mail bevestigen door het laboratorium	Genie legionella beheer
b.	Intern melden positief monster	Melden van positieve analyse resultaten aan bedrijfsleiding, hoofd TD	
c.	Vastleggen maatregelen	Sluiten van het aërosolvormend toestel. (zie verder onder toelichting punt 5)	Mevr. M. Blauw
d.	Melden externen	Melden aan Toezichthouder (zwemwater@odnhn.nl)	Mevr. M. Blauw
e.	Instellen actieteam	Instellen van een actieteam dat bestaat uit de verantwoordelijke personen en de medewerker belast met het uitvoeren van de beheersmaatregelen	Mevr. M. Blauw
f.	Maken van taakverdeling	Opstellen van een duidelijke taakverdeling	Mevr. M. Blauw
g.	Uitvoeren van de acties	Uitvoeren van ieders taak	Mevr. M. Blauw
h.	Elimineren van oorzaak	Wegnemen van de oorzaak Legionellagroei (in overleg met adviseur/laboratorium)	
i.	Controle op de effectiviteit van de maatregel	Opstellen van een bemonstering ter controle op de weggenomen besmetting	
j.	Informeren	In overleg met de toezichthouder dient de communicatie met de gebruikers van de accommodatie te worden uitgevoerd.	
k.	In bedrijf nemen	Nadat alle maatregelen zijn genomen en herhalingsmonsters niet meer positief worden bevonden, mag in overleg met de toezichthouder het (deel) systeem weer in gebruik worden genomen	

§ 2.1 Contactpersonen

Toezichthouder m.b.t. legionellapreventie in zwembadwater:	Omgevingsdienst Noord Holland-Noord
Correspondentieadres	Postbus 2095
Postcode & adres	1620 EB Hoorn
Website meldingsformulieren	www.odnhn.nl
Telefoon	088-1021300
e-mailadres	zwemwater@odnhn.nl
GGD	GGD Hollands Noorden
Correspondentieadres	Postbus 9276
Postcode & adres	1800GG Alkmaar
Website	www.ggdhollandsnoorden.nl
Telefoon	088-0100500
e-mail	
Laboratorium	Vitens
Correspondentieadres	Postbus 1205
Postcode & adres	8001 BE Zwolle
Contactpersoon	dhr. R. Koehoorn
Telefoon	088-8845056
e-mailadres	relatiebeheer@vitens.nl
Adviesbureau legionellapreventie	Genie legionellabeheer
Correspondentieadres	Bedrijfsweg 16
Postcode & adres	1613DX Grootebroek
Contactpersoon	mevr. D. Dikken
Telefoon	0228-322070
e-mailadres	legionella@geniebv.nl
Installateur	Installatiebureau Rutgers BV
Correspondentieadres	Zuiderdracht 1a
Postcode & adres	1696 AK Oosterblokker
Contactpersoon	
Telefoon	0229-261668
e-mailadres	info@rutgers-bv.nl
Toezichthouder legionellapreventie in leidingwater	IL&T
Correspondentieadres	Postbus 16191
Postcode & adres	2500 BD Den Haag
Contactpersoon	www.ilent.nl
Telefoon	088-4890000

3. Tekeningen zwemwatersysteem

Er dienen nieuwe tekeningen te worden opgesteld, waaronder een plattegrond, principe/processchema en isometrische projectie. De huidige tekening zijn voor een deel nog met de hand getekend. Door het inscannen zijn de tekeningen op sommige punten onduidelijk en onleesbaar geworden.
In 2024 is een nieuwe verwarmingsinstallatie aangelegd voor de verwarming van het zwembad en het gebouw van de voetbalvereniging SC Spirit.

Tekeningenlijst:

tekeningonderwerp	auteur	tekeningdatum
Overzicht terreinleidingen openluchtzwembad “Het Streekbad”	Installatiebureau Rutgers BV	24-03-1994

4. Inventarisatie van gegevens van het zwemwatersysteem

§4.1 Inventarisatie bassins en speelelementen

In onderstaande tabel zijn alle bassins, speelelementen en schoonmaakpunten die gevoed worden met behandeld zwembadwater weergegeven.
Per filterinstallatie kunnen een of meer bassins worden behandeld. De tabel groepeert alle bassins en toestellen die zijn aangesloten op één filterinstallatie samen.
In de tabel wordt de temperatuur van het bassin, de gebruiksfrequentie van het speelelement, risicopunt of schoonmaakpunt (voor zover dit gevoed wordt met zwembadwater) aangegeven en of er wel of geen sprake is van aerosolvorming (zie toelichting bijlage D)

Nr.	Filtersysteem	Bassin/ruimte.	Speelelement/ Risicopunt/ Schoonmaakpunt.	Temperatuur [°C] bassin	Gebruiksfrequentie				Aerosolvorming	
					dagelijks	wekelijks	< wekelijks	incidenteel / nooit	ja	nee
1	Filter 1	Diepe bad	Grote glijbaan		x				x	
2	Filter 2	Ondiepe bad	Kleine glijbaan		x				x	
3			Clown		x				x	
4			Kikker		x				x	
5			Spuitmuis		x				x	
6		Peuterbad	Bever					x)*	x	
7			Glijbaan in peuterbad					x)*	x	

Opmerkingen:
*) wordt alleen gevuld/ gebruikt bij drukte op zomerse dagen

§4.2 Inventarisatie waterkwaliteit van suppletie- en zwembadwater

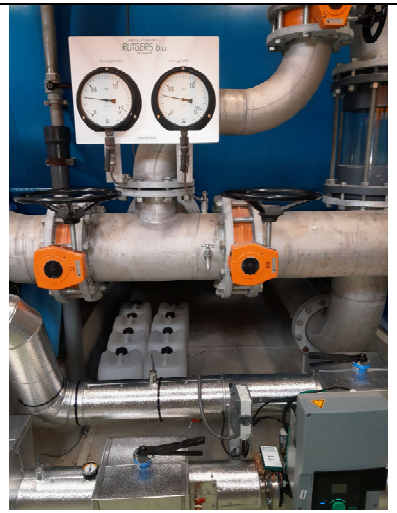
De kwaliteit van het suppletiewater en het zwembadwater in de bassins is af te leiden uit de onderstaande tabel.

Algemene beoordeling van de waterkwaliteit				
Risicopunt	**Situatie**		**ja**	**nee**
Waterlevering	Aansluiting op het openbare net PWN		x	
	Bij gebruik van eigen bron, is het bronwateronderzoek uitgevoerd en in orde		n.v.t.	
	Bij hergebruik van filterspoelwater, is er onderzoek van het water na de zuivering uitgevoerd en in orde		n.v.t.	
Zwembadwaterkwaliteit	Diepe bassin	jaartoetsing voldoende		
		Dagmetingen: Vrij chloor, gebonden chloor, pH en doorzicht	x	
		Klasse I: vrij chloor, zuurgraad, doorzicht en Legionella altijd in orde		
		Klasse II: troebelheid, Bromaat, Chloraat, intestinale enterococcen, Pseudonomas aeruginosa, THM, , Clostridia altijd in orde		
		Klasse III: vrij chloor, gebonden chloor, kaliumpermanganaatverbruik, Nitraat, Ureum, Waterstofcarbonaat altijd in orde		
	Ondiepe bassin	jaartoetsing voldoende		
		Dagmetingen: Vrij chloor, gebonden chloor, pH en doorzicht.	x	
		Klasse I: vrij chloor, zuurgraad, doorzicht en Legionella altijd in orde		
		Klasse II: troebelheid, Bromaat, Chloraat, intestinale enterococcen, Pseudonomas aeruginosa, THM, , Clostridia altijd in orde		
		Klasse III: vrij chloor, gebonden chloor, kaliumpermanganaatverbruik, Nitraat, Ureum, Waterstofcarbonaat altijd in orde		

1) Indien “Ja” in de tabel van toepassing is, dan is het betreffende punt geen risicovol aandachtspunt
2) Indien “nee” in deze tabel van toepassing is, dan verdient het desbetreffende punt extra zorg; de waterkwaliteit heeft hier een te verbeteren aspect.

§4.3 Technische specificaties van apparatuur

Onder deze paragraaf kunnen de ingevulde productinformatiebladen bewaard worden. Een blanco model productinformatieblad is hieronder weergegeven. Per product of component van het zwemwatersysteem kunnen de hier beschreven documenten en gegevens opgenomen worden.

Product/component	**zandfilter diepe bad**		
aangebracht in hoofdfunctie	Waterbehandeling		
Locatie	Technische ruimte 		
Merk			
Type		Bouwjaar	
Leverancier	Installatietechniek Rutgers		
Adres			
Contactpersoon			
Telefoon			
E-mail			
Toelichting			

Documentatie, garanties, gebruikshandleidingen en onderhoudsinstructies

Inspectierapporten per component

Logboek Rutgers

Product/component	Zandfilter ondiepe bad
aangebracht in hoofdfunctie	Waterbehandeling

Locatie			
Merk			
Type		Bouwjaar	
Leverancier			
Toelichting			

Documentatie, garanties, gebruikshandleidingen en onderhoudsinstructies

Inspectierapporten per component

Product/component	Haarvangers		
aangebracht in hoofdfunctie	Waterbehandeling		
Locatie	Bij binnenkomst retourwater uit bassin		
Merk			
Type		Bouwjaar	
Leverancier			
Toelichting	.haarvangmandje		

Documentatie, garanties, gebruikshandleidingen en onderhoudsinstructies

Inspectierapporten per component

Product/component	Doseerpompen chloorbleekloog en zwavelzuur 		
aangebracht in hoofdfunctie	Waterbehandeling		
Locatie	In wandopstelling		
Merk	Jesco en Milton Roy (diep bad)		
Type	Magdos LD en GA25D4T2	Bouwjaar	2013
Leverancier	Rutgers		
Toelichting	De Milton Roy is alleen voor chloorbleekloog dosering voor het diepe bad. Overige pompen zijn Jesco pompen		

Documentatie, garanties, gebruikshandleidingen en onderhoudsinstructies

Inspectierapporten per component

Product/component	Meetinstrument/ regelaar PoolPAC II Digital
aangebracht in hoofdfunctie	
Locatie	technische ruimte

Merk	RB Instrument		
Type	PoolPAC II digital	Bouwjaar	
Leverancier	Rozeboom & van den Bos Instrument BV		
Adres	Oostergracht 17-12, 3763LX Soest		
Telefoon	035-5431511		
E-mail	info@rb-instrument.nl		
Contactpersoon			
Toelichting			

Documentatie, garanties, gebruikshandleidingen en onderhoudsinstructies

Zie bijlage

Inspectierapporten per component

Product/component			
aangebracht in hoofdfunctie			
Locatie			
Merk			
Type		Bouwjaar	2
Leverancier			
Adres			
Telefoon			
E-mail			
Toelichting			

Documentatie, garanties, onderhoudsinstructies en gebruikshandleidingen

zie bijlage 1

Inspectierapporten per component

§ 4.4 Werkvoorschriften zwembadwaterbehandeling

Onder deze paragraaf kunnen de bestaande werkvoorschriften (protocol) zwembadwaterbehandeling worden toegevoegd.

Zie onderhoudsmap Rutgers

5 Risicoanalyse zwemwatersysteem

§5.1 risicobepaling per hoofdgroep

Kritische onderdelen die in het zwemwatersysteem voorkomen worden in de onderstaande tabellen per hoofdgroep vermeld.

Grondstof			
Beoordeling *)	Risicofactor	Locatie	Reden/ beoordeling
0		Watermeter achter zandfilters in technische ruimte	toevoer is van drinkwaterkwaliteit. De waterbehandeling voor de zwembaden heeft een eigen leveringspunt met PWN watermeter. Dit is gescheiden van de overige faciliteiten zoals de kleedruimten en douches. Zie 2151.LRA.1616CN-10.

*) **+** = groeibelemmerend; **0** = neutraal; **-** = groeibevorderend

Buffer			
Beoordeling *)	Risicofactor	Locatie	Reden/ beoordeling
-	peilglas voor niveaumeting	Achterwand technische ruimte 	stilstaand water vergroot risico op vervuiling. Niveaumetingen kunnen worden geautomatiseerd waarbij een peilglas met stilstaand water niet nodig is. het peilglas dient wekelijks te worden geïnspecteerd op de aanwezigheid van aanslag .Wekelijks spuien reduceert het risico op vervuiling door stilstand.

Waterbehandelingsinstallatie			
Beoordeling *)	Risicofactor	Locatie	Reden/ beoordeling
0	chloordosering	Na filtratie, voor zwemwatertoevoer	
0	zuurdosering	Na filtratie, voor zwemwatertoevoer	
0	filtratieopstelling spoelregeling		
0	haarvangers	In retour zwemwater	Wekelijks schoonmaken

Bassins			
Beoordeling *)	Risicofactor	Locatie	Reden/ beoordeling
0	doorstroming zwembad	zwembad	
0/-	badbelasting	zwembad	Zomerse dagen grotere belasting, meer vervuiling door ingelopen zand e.d. vanaf zonneweide en zonnebrandmiddelen. Slechts 1 voetenbad met buitendouche, maar niet enige toegang.
0	schoonmaakmiddelen in het bassin	zwembad	Opstaande rand bassins
0	skimmers	zwembad	

Speelelementen en risicopunten			
Beoordeling *)	Risicofactor	Locatie	Reden/ beoordeling
0	Grote glijbaan	Zwembad diepe bassin	Op aparte toevoerleiding met andere speelelementen van bassins
0	Kleine glijbaan	Ondiepe bassin	Op aparte toevoerleiding met andere speelelementen van bassins
0	Clown	Ondiepe bassin	Op aparte toevoerleiding met andere speelelementen van bassins
0	Kikker	Ondiepe bassin	Op aparte toevoerleiding met andere speelelementen van bassins
0	Muis	Ondiepe bassin	Op aparte toevoerleiding met andere speelelementen van bassins
0	Bever	peuterbad	Alleen in bedrijf op warme zomerdagen
0	peuterglijbaan	peuterbad	Alleen in bedrijf op warme zomerdagen

§5.2 risicobepaling per aërosolvormend punt

Voor alle aërosolvormende punten in het zwemwatersysteem wordt het rest risico bepaald door alle beïnvloedende factoren in het systeem te sommeren vanaf de suppletie tot aan het betreffende speelelement

Aanduiding aërosolvormend punt	bijdrage suppletie	bijdrage waterbehandeling	bijdrage bassin	bijdrage speelelement	**Eindoordeel**
Grote glijbaan	0	+	0	-	0
Kleine glijbaan	0	+	0	-	0
Clown	0	+	0	-	0
Kikker	0	+	0	-	0
Muis	0	+	0	-	0
Bever	0	+	0	-	0

6.Overzicht Beheersmaatregelen

Dagelijkse beheersmaatregelen			
risicofactor/locatie	**Maatregel**	**Norm**	**Opmerkingen**
alle bassins	waterkwaliteitsmetingen 2x per dag	Vrij chloor gehalte tussen 0,5 en 5;0 mg/l; gebonden chloor ≤0,6mg/l, troebelheid en zuurgraad pH tussen 7 en 7,6	De gebruikte meters dienen (jaarlijks) gekalibreerd te zijn. Registratie in logboek 7.8. De metingen vinden plaats in het bassin. Eerste binnen een half uur voor opening bad voor bezoekers. Tweede tijdens tweede helft openstelling bassins.
bezoekersaantallen alle bassins	registreren bezoekers, of schatting aantal zwemmers noteren.		registratie in logboek 7.8. Bij meer dan het gemiddelde aantal dient de toevoer van suppletiewater te worden bijgesteld. (toevoer suppletie min. aantal zwemmers per week x 30 in liters)
Bodem bassin	Bodemreiniging door bodemzuiger	Vrij van zand	
speelelementen	dagelijks 5 minuten voor opening bad doorstromen	5 minuten	
suppletiewater	noteren watermeterstand	minimaal na 1 week aantal bezoekers gehele week x 30 in liters. Gedeeld door 1000 in m^3.*)	controleer wekelijkse toevoer suppletiewater met benodigde hoeveelheid (zie bezoekersaantallen dagelijkse maatregelen)

Wekelijkse beheersmaatregelen			
risicofactor/locatie	**Maatregel**	**Norm**	**Opmerkingen**
Waterbehandelingsinstallatie	metingen t.b.v. waterbehandelingsinstallatie verbruikte hoeveelheid chemicaliën, controle dosering.	Volgens eisen BAL	verbruikt chloorbleekloog en zwavelzuur noteren zodat er tijdig nieuw kan worden besteld. Dosering bij (laten)stellen indien nodig.
Filter 1	terugspoelen	tot water in peilglas helder is. controleer fluïdisatie m.b.v. kijkglas in filtertank	conform handleiding. Tijdens spoelen dient chemicaliëndosering te zijn stopgezet.
Filter 2	terugspoelen	tot water in peilglas helder is. controleer fluïdisatie m.b.v. kijkglas in filtertank	conform handleiding. Tijdens spoelen dient chemicaliëndosering te zijn stopgezet.
suppletiewater	noteren watermeterstand	minimaal na 1 week aantal bezoekers gehele week x 30 in liters. Gedeeld door 1000 in m^3.*)	controleer wekelijkse toevoer suppletiewater met benodigde hoeveelheid (zie bezoekersaantallen dagelijkse maatregelen)

*) als gedurende tenminste 3 maanden GBC niet hoger is geweest dan 0,3mg/l, en geen overige overschrijdingen zijn geweest, kan de vermenigvuldigingsfactor worden verminderd tot 15 i.p.v. 30. Toevoeging van vers water vindt dagelijks plaats.

Maandelijkse beheersmaatregelen			
risicofactor/locatie	**Maatregel**	**Norm**	**Opmerkingen**
Laboratoriumonderzoek waterkwaliteit (maandelijks onderzoek)	monsternemen en analyseren	Zie bijlage 1	separaat te archiveren. De metingen vinden plaats in het bassin.
Filters	terugspoelen	tot water in peilglas helder is. controleer fluïdisatie m.b.v. kijkglas in filtertank	Tijdens spoelen dient chemicaliëndosering te zijn stopgezet.
debietmeter/flowcontrol	noteren gegevens flowcontrol		

Kwartaal beheersmaatregelen			
risicofactor/locatie	**Maatregel**	**Norm**	**Opmerkingen**
Laboratoriumonderzoek waterkwaliteit (kwartaal onderzoek)	monsternemen en analyseren	Bromaat ≤100µg/l Chloraat ≤30mg/l Som Trihalomethanen ≤50µg/l	separaat te archiveren. De metingen vinden plaats in per waterbehandelingsinstallatie/ basin.
Het zwembad is in mei, juni, juli, augustus en twee weken in september geopend. Dit zijn drie maanden plus zes weken. Deze metingen dienen in totaal 1x te worden uitgevoerd. *"De kwartaalmetingen dienen één keer per drie maanden worden uitgevoerd, waarbij deze periode met ten hoogste zes weken kan worden verlengd als het badwaterbassin na deze verlenging wordt gesloten."*			

Halfjaarlijkse beheersmaatregelen			
risicofactor/locatie	**Maatregel**	**Norm**	**Opmerkingen**
Laboratoriumonderzoek waterkwaliteit legionella vernevelende speelelementen	monsternemen en analyseren	Koloniegetal Legionella kleiner dan 100kve/liter	Bij elk speelelement een monster eenmaal per jaar. (monstername per zes maanden)

Jaarlijkse beheersmaatregelen			
risicofactor/locatie	**Maatregel**	**Norm**	**Opmerkingen**
overloopgoten	reinigen	vrij van biofilm	
bodem bassin	reinigen	vrij van biofilm	
waterbehandeling	onderhoud alle onderdelen		

7. Logboek Legionellapreventie in zwemwater

§7.1 Inleiding

In het logboek Legionellapreventie in zwemwater dient geregistreerd te worden door wie en wanneer een maatregel is uitgevoerd met betrekking tot het beheersen van het zwemwatersysteem in verband met legionellapreventie.

De door de overheid aangewezen toezichthouder kan hiermee snel inzicht krijgen in relevante acties met betrekking tot legionellapreventie.

N.B. Logboekbladen moeten tenminste twee jaar bewaard worden door de houder van de badinrichting.

§7.2 Bacteriologisch onderzoek naar de aanwezigheid van legionellabacteriën in zwemwater

§7.3 jaarlijkse reinigingsactiviteiten.

Jaarlijkse reiniging systeemonderdelen.

Beheersmaatregelen		**Uitvoering**		
Omschrijving object	**Opmerkingen**	**Datum**	**Uitgevoerd door**	**Paraaf**
reiniging overloop				
reiniging bodem diepe bad	Dagelijks zandverwijdering door robotzuiger			
Reiniging voetenbad	Dagelijks			
reiniging bodem ondiepe bad	Dagelijks zandverwijdering door robotzuiger			
reiniging bodem peuter bad				
Vuil verwijdering uit water wat te groot is voor skimmers diepe bad(bladeren na storm e.d.)	schepnet			
Vuil verwijdering uit water wat te groot is voor skimmers ondiepe bad(bladeren na storm e.d.)	schepnet			

§7.4 Logboekblad VBC en pH meetpunten.

Maandelijkse VBC en pH meetpunten
De uitvoerder parafeert indien de betreffende beheersmaatregel is uitgevoerd. De chloor en pH metingen dienen uitgevoerd te worden met jaarlijks gekalibreerde meetapparatuur. De kalibratie dient geregistreerd te worden in Logboek kalibratie meetapparatuur . Indien bij een meting VBC of pH buiten de norm vallen, dan moeten acties worden overwogen. Door laboratorium. Rapporten aanhechten.

		Beheersmaatregelen				Uitvoering		
Omschrijving meetpunt	**code/locatie meetpunt**	**resultaat vrij chloor ≥0,5mg/l, ≤5,0mg/l**	**Gebonden chloor ≤0,6mg/l**	**Doorzicht tot op bodem**	**pH waarde (7,0≤pH≤7,6)**	**Datum**	**Uitgevoerd door**	**Paraaf**
Inlaat diepe bad		……mg/l	……mg/l					
Uitlaat diepe bad								
Inlaat ondiepe bad								
Uitlaat ondiepe bad								
Inlaat peuterbad								

§7.5 Reinigen haarvangers.

Wekelijks reinigen haarvangers.
De uitvoerder parafeert indien de betreffende beheersmaatregel is uitgevoerd.

Beheersmaatregelen		**Uitvoering**		
locatie haarvanger/ skimmer	**Opmerkingen**	**Datum**	**Uitgevoerd door**	**Paraaf**
pomp 1				
pomp 2				

§7.6 Wijziging zwemwatersysteem.

Indien aanpassingen, wijzigingen of uitbreidingen plaatsvinden aan het zwembadwatersysteem, al dan niet in het kader van legionellapreventie, dan dienen deze wijzigingen te worden geregistreerd in dit logboek. Alle werkafschriften en overzichten (logboeken) van onderhoudswerkzaamheden aan het zwemwatersysteem moeten worden bewaard. In het geval van ingrijpende aanpassingen, wijzigingen of uitbreidingen dient binnen drie maande opnieuw een risicoanalyse te worden uitgevoerd en dient zo nodig het “beheersplan legionellapreventie in zwembadwater” hierop te worden aangepast.

Omschrijving wijziging:			
Plaats wijziging:			
Datum wijziging:			
Reden wijziging:			
Wijziging uitgevoerd door:			
Risicoanalyse uitgevoerd door:		Datum:	
Wijziging beheersplan nodig:		Datum:	

§7.7 Jaarlijkse kalibratie meetapparatuur

Het is aan de houder om de kalibratie op de meetapparatuur uit te (laten) voeren, waarna deze onder deze paragraaf ingevoegd kunnen worden. Het gaat hier om de pH meter en een fotometer voor de chlooranalyse.

Datum	Meetapparaat	Uitvoerder	Paraaf

§ 7.8 Logboek controle zwemwaterkwaliteit							Zwembadcontrole											
							Bassin											
							Jaar:			weeknummer:								
Wateronderzoek											Verbruik chemicaliën							
temp. [°C]	doorzicht *)	pH	VBC (inlaat) [mg/l]	VBC (uitlaat) [mg/l]	TBC [mg/l]	GBC [mg/l] (TBC-VBC)	aantal zwemmers/ bezoekers	Filter(s)gespoeld (tijdstip)	Bodem gereinigd (tijdstip)	speelelement gespoeld	chloorbleekloog[l]	pH corr. Middel [l]	vlokmiddel [l]	zwavelzuur[l]	suppletie [m³] (watermeter-	Bijzonderheden (bijv. storingen, gekleed zwemmen en andere verstoringen van de hygiëne)	tijdstip meting	dag
																		zondag
																		maandag
																		dinsdag

Naam Laboratorium							Zwembadcontrole											
							Bassin											
							Jaar:			weeknummer:								
Wateronderzoek											Verbruik chemicaliën							
temp. [°C]	doorzicht *)	pH	VBC (inlaat) [mg/l]	VBC (uitlaat) [mg/l]	TBC [mg/l]	GBC [mg/l] (TBC-VBC)	aantal zwemmers/ bezoekers	Filter(s)gespoeld (tijdstip)	Bodem gereinigd (tijdstip)	speelelement gespoeld	Chloorbleekloog[l]	pH corr. Middel [l]	vlokmiddel [l]	zwavelzuur[l]	suppletie [m³] (watermeter-	Bijzonderheden (bijv. storingen, gekleed zwemmen en andere verstoringen van de hygiëne)	tijdstip meting	dag
																		woensdag
																		donderdag
																		vrijdag

Naam Laboratorium							Zwembadcontrole											
							Bassin											
							Jaar:			weeknummer:								
Wateronderzoek											Verbruik chemicaliën							
temp. [°C]	doorzicht *)	pH	VBC (inlaat) [mg/l]	VBC (uitlaat) [mg/l]	TBC [mg/l]	GBC [mg/l] (TBC-VBC)	aantal zwemmers/ bezoekers	Filter(s)gespoeld (tijdstip)	Bodem gereinigd (tijdstip)	speelelement gespoeld	Chloorbleekloog[l]	pH corr. Middel [l]	vlokmiddel [l]	zwavelzuur[l]	suppletie [m³] (watermeter-	Bijzonderheden (bijv. storingen, gekleed zwemmen en andere verstoringen van de hygiëne)	tijdstip meting	dag
																		zaterdag

Bijlage 1 Normenlijst hygiënerichtlijn voor sauna's, wellnesscomplexen en zwembaden - 2025

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Normenlijst hygiënerichtlijn voor sauna's, wellnesscomplexen en zwembaden

1 Toelichting

In dit document vindt u een opsomming van alle normen uit de hygiënerichtlijn voor sauna's en badinrichtingen. De paragraafnummering komt overeen met de nummering in de richtlijn. U kunt deze normenlijst gebruiken om een checklist te maken die past bij uw situatie. Let wel, de normen dienen inhoudelijk hetzelfde te blijven om te voldoen aan de hygiënerichtlijn. Als normen niet van toepassing zijn, dan kunt u dat in de lijst aangeven door bijvoorbeeld 'n.v.t.' als optie toe te voegen. Wanneer geen normen zijn opgenomen in de paragraaf dan staat achter de Paragraaftitel: "Geen normen van toepassing".

2 Persoonlijke hygiëne en gedrag

2.1 Persoonlijke hygiëne van medewerkers

☐ Draag uw haren kort, in een paardenstaart, opgestoken of in een strakke hoofddoek bij het uitvoeren van risicovolle handelingen zoals bij de schoonmaak, massages en beautybehandelingen.

☐ Dek open wondjes af met een waterafstotende pleister.

Handen wassen

☐ Was de handen altijd met stromend water en zeep:

- als ze zichtbaar vuil zijn;
- wanneer ze plakkerig aanvoelen;
- na een toiletbezoek;
- als er lichaamsvloeistoffen op zijn gekomen, bijvoorbeeld na hoesten, niezen of het snuiten van de neus;
- voor en na het (bereiden van) eten;
- na schoonmaakwerkzaamheden;
- na het uittrekken van handschoenen;
- na handcontact met dieren.

☐ Was uw handen volgens het schema Instructies handen wassen in deze paragraaf.

☐ Hang het schema Instructies handen wassen op bij de handenwasgelegenheden (wastafels) voor medewerkers.

Handschoenen

☐ Draag handschoenen wanneer de handen in aanraking kunnen komen met bloed, braaksel of ontlasting.

☐ Trek handschoenen direct na gebruik uit en gooi ze weg. Was de handen direct na het uittrekken van de handschoenen.

☐ Gebruik alleen handschoenen die voldoen aan de norm (NEN-)EN 374. Op de verpakking moet zowel deze norm als de afbeelding 'beschermt tegen micro-organismen' staan.

☐ Op de handschoenenverpakking moet ook de CE-markering staan.

(Dienst)kleding

☐ Draag werkkleding wanneer uw gewone kleding in contact kan komen met lichaamsvloeistoffen. Hierbij loopt u een verhoogd risico om met ziekteverwekkers besmet te raken, bijvoorbeeld bij het schoonmaken van een oppervlak dat bevuild is met bloed, ontlasting of braaksel.

☐ Trek schone kleding aan als uw kleding zichtbaar bevuild is met bijvoorbeeld ontlasting of braaksel. Zorg ervoor dat er een reservesetje dienstkleding aanwezig is.

☐ Was de kleding volgens de voorschriften in paragraaf 3.3

Melding van infectieziekten onder medewerkers

☐ Zorg dat medewerkers zich direct melden bij:

- een bijt-, krab- of prikaccident
- ernstige infecties (aan de handen)
- steenpuisten
- conjunctivitis (oogontsteking)
- huidaandoeningen/-uitslag (blaasjes, vlekjes, wondjes, enzovoorts)
- acute en aanhoudende diarree

2.2 Gedragsregels hygiëne bezoekers

☐ Informeer bezoekers over de geldende huisregels. Hang een informatiebord op of maak gebruik van speciale stickers met bijvoorbeeld de volgende informatie:

- of huisdieren **wel of niet** zijn toegestaan. Hulphonden mogen alleen worden geweigerd in ruimtes waar het onhygiënisch of onveilig is, zoals de keuken;
- welke ruimtes **wel of niet** toegankelijk zijn voor bezoekers en dieren;
- waar bezoekers **wel of niet** met hun schoenen mogen komen.

☐ Zorg dat bezoekers op de hoogte zijn van de regels in de zwembaden:

- Betreed het zwembad (en de ruimte eromheen) niet met schoenen en slippers die buiten de locatie zijn gedragen of gebruik plastic overschoenen.
- Draag badkleding. Bij locaties waar (soms) geen badkleding wordt gedragen: zit of lig op een handdoek.
- Douche voor het te water gaan.
- Rook alleen op plekken waar het is toegestaan.
- Eet en drink alleen op de plekken waar het is toegestaan.
- Neem geen huisdieren mee.
- Dek wondjes af met een pleister. Bezoekers met open wonden die niet kunnen worden afgedekt zijn niet toegestaan.

☐ Zorg dat bezoekers op de hoogte zijn van de regels in de sauna’s:

- Douche van tevoren.
- Neem **geen** tassen of glazen mee.
- Zit of lig op een handdoek.
- Rook alleen op plekken waar het is toegestaan.
- Eet en drink alleen op plekken waar het is toegestaan.
- Draag een handdoek, badjas of kleding in het restaurant.
- Dek wondjes af met een pleister. Bezoekers met open wonden die niet kunnen worden afgedekt zijn niet toegestaan.

☐ Raad bezoek aan de sauna of zwembad af wanneer een bezoeker:

- koorts heeft;
- (ernstige) luchtwegklachten of andere zichtbare ziekteverschijnselen vertoont.

3 Hygiënisch werken

3.1 Eten en drinken

☐ Werk bij het verstrekken van eten aan bezoekers, vrijwilligers of medewerkers volgens de hygiënecode van uw sector of stel zelf een HACCP-plan op.

☐ Volg de vijf stappen van het Voedingscentrum als u eten maakt voor eigen gebruik.

3.2 Afvalverwerking

☐ Leeg afvalbakken als ze bijna vol zijn of minstens één keer per dag en zorg voor een schone afvalbak. Spreek voor het legen van professionele damesverbandcontainers met de leverancier een geschikte termijn af.

☐ Sluit zakken goed en gooi ze direct in afvalcontainers. Plaats geen afval naast afvalcontainers.

☐ Verzamel etensresten direct na het gebruik van maaltijden in afsluitbare afvalbakken.

☐ Verzamel glas en ander gevaarlijk afval, zoals scherpe mesjes, apart.

☐ Gooi naalden en andere scherpe wegwerpinstrumenten die de huid of slijmvlies kunnen doorboren direct na gebruik in een naaldcontainer met het UN-keurmerk. Zorg dat de naaldcontainer binnen handbereik staat. Gooi het scherpe afval nooit in een gewone afvalemmer.

☐ Vervang naaldcontainers wanneer ze tot de vullijn vol zitten. Sluit het deksel en lever de volle naaldcontainer in volgens het procotol van uw branche of bedrijf. Zet direct een nieuwe naaldcontainer neer.

3.3 Wasgoed

☐ Verzamel en verplaats vuile was in een wasmand of zak.

☐ Houd schone was gescheiden van vuile was.

☐ Zet bakken neer waar bezoekers vuil wasgoed in kunnen gooien.

*Vermijd contact met vuil wasgoed door wasgoed **niet** bij de receptie aan te nemen.*

☐ Reinigt uw sauna of zwembad de vuile was zelf? Let dan op de volgende regels:

- Was vuil wasgoed dagelijks.
- Was met een volledig wasprogramma.
- Was handdoeken en (bad)lakens op 60 graden.

☐ Doet een extern bedrijf uw was? Maak dan duidelijke afspraken over het af- en aanleveren van wasgoed.

☐ Gevonden kleding? Laat nat wasgoed eerst drogen en bewaar het daarna in een plastic zak.

3.4 Dieren en dierplagen

Dierplaagbeheersing

☐ Voorkom of beperk plekken waar plaagdieren kunnen binnenkomen, schuilen of nestelen door het nemen van technisch-bouwkundige, hygiënische en bedrijfsmatige maatregelen.

☐ Voorkom of beperk de aanwezigheid van water en voedsel(resten) door het nemen van technisch-bouwkundige, hygiënische en bedrijfsmatige maatregelen.

☐ Schakel bij overlast een deskundige dierplaagbeheerser in. Gebruik zelf geen bestrijdingsmiddelen.

Vleermuizen

☐ Gebeten door een vleermuis? Neem zo snel mogelijk contact op met uw huisarts of GGD. Ook als dit in Nederland is gebeurd.

☐ Reinig de beetwond of aanraakplek goed met stromend lauw water en zeep gedurende 15 minuten. Desinfecteer daarna indien mogelijk met alcohol 70%.

3.5 Medische zorg

☐ Heeft een bezoeker een open wondje? Zorg dat medewerkers weten hoe ze moeten handelen:

- Was de handen.
- Trek handschoenen aan.
- Spoel het wondje schoon met water.
- Dek het wondje af.

☐ Laat bezoekers met open wonden niet toe in een zwembad of sauna.

3.6 Bijt-, krab- en prikaccidenten

☐ Ontwikkel een protocol voor bijt-, krab- en prikaccidenten en stel uw medewerkers hiervan op de hoogte. Beschrijf hierin in ieder geval de volgende stappen:

- Laat een wondje goed doorbloeden.
- Spoel het wondje of het slijmvlies onder een lauwwarme kraan.
- Dek een wondje af.
- Meld het accident direct.

  Neem in het protocol de contactgegevens op van de instantie(s) waar het accident gemeld moet worden. Maak zo nodig onderscheid tussen meldingen binnen en buiten kantooruren.

☐ Maak een risico-inschatting in geval van een melding en bepaal eventuele vervolgstappen. Noteer hiervoor de volgende gegevens:

- de personen die bij het incident zijn betrokken;
- het type verwonding (bijv. prik- of bijtwond);
- het materiaal waarmee iemand verwond is;
- de oorzaak van het incident.

3.7 Arbeidsomstandigheden

Geen normen van toepassing

4 Schoonmaken

4.1 Schoonmaakregels en -technieken ruimtes

☐ Geef iedereen die schoonmaakt instructies over:

- de manier van schoonmaken;
- de middelen die ze hiervoor moeten gebruiken;
- het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

☐ Maak (indien mogelijk) eerst 'droog' schoon (afstoffen, stofzuigen) en daarna 'nat' (vochtig doekje, stomen, dweilen).

☐ Maak schoon van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'.

☐ Werk volgens een schoonmaakschema.

☐ Maak alleen schoon met middelen die ook daadwerkelijk als schoonmaakmiddel worden verkocht, zoals een allesreiniger. Gebruik de middelen volgens de instructies. Deze instructies staan op de verpakking of zijn verkrijgbaar bij de leverancier.

☐ Meng een schoonmaakmiddel nooit met andere (schoonmaak)middelen.

Mengen vermindert de werkzaamheid en geeft een slechter resultaat. Bij mengen met chloorhoudende middelen kunnen giftige gassen ontstaan.

- ☐ Het dragen van handschoenen tijdens schoonmaken wordt **niet** aangeraden, behalve bij het schoonmaken van voorwerpen of oppervlakken waar lichaamsvloeistoffen op (kunnen) zitten. Draag geschikte handschoenen. Gooi de handschoenen direct na het schoonmaken weg en was de handen op de juiste wijze.

- ☐ Zorg dat schoonmaak- en desinfectiemiddelen niet in contact komen met het badwater.

- ☐ Maak alle publieke ruimtes (kleedruimtes, doucheruimtes, vloer en meubels badruimte, saunaruimte, etc.) minimaal dagelijks schoon.

- ☐ Maak een oppervlak met zichtbaar lichaamsvloeistof, zoals bloed of urine, meteen schoon.

4.2 Schoonmaken van baden en (water)installaties

- ☐ Ververs het water dagelijks met water van drinkwaterkwaliteit als er geen desinfectiemiddel aan het water is toegevoegd. Desinfecteer de baden direct na het leeglopen met een toegelaten desinfectiemiddel en spoel deze baden na met water.

- ☐ Is het water vervuild met ontlasting, braaksel, urine of bloed van mens of dier, ververs het water dan direct. Reinig vervuilde baden voor gebruik en volgens de onderhoudsinstructie.

- ☐ Maak de wanden van baden boven de waterspiegel schoon met een middel dat geen invloed heeft op de waterkwaliteit.

- ☐ Volg de onderhoudsinstructies van de fabrikant of leverancier voor waterhoudende of -sproeiende installaties of apparaten.

- ☐ Voorkom dat (huis)dieren in (zwem)baden komen.

- ☐ Is er water gekomen in bad(speel)materialen? Laat ze dan dagelijks leeglopen en leg ze te drogen op een droge plek.

- ☐ Zorg ervoor dat vulslangen geheel leeg zijn na gebruik en hang de slangen op. Hang ze niet op een warme plek op (zoals in de zon).

4.3 Omgaan met schoonmaakmaterialen en -middelen

☐ Gebruik bij elke schoonmaakbeurt schone materialen.

☐ Was schoonmaakmaterialen zoals moppen en (microvezel)doeken na gebruik op minimaal 60 graden. Laat de gewassen materialen daarna drogen aan de lucht of in een wasdroger
of

gebruik wegwerpmaterialen en gooi deze direct na gebruik weg.

☐ Maak schoonmaakmaterialen die niet in de wasmachine kunnen en niet direct na gebruik weggegooid kunnen worden, zoals emmers en trekkers, na gebruik schoon. Spoel af met water. Droog ze daarna af of laat ze drogen door de materialen omgedraaid op een schone ondergrond te leggen (emmers) of op te hangen (trekkers).

☐ Gebruik bij elke schoonmaakbeurt nieuw sopwater. Vervang het sop bij zichtbaar vuil. Gooi het sopwater direct weg na het schoonmaken.

☐ Laat natte schoonmaakmaterialen na gebruik nooit in emmers achter.

☐ Gebruik alleen stofzuigers met stoffilters en vervang deze filters zo vaak als de fabrikant voorschrijft.

☐ Berg schoonmaakmaterialen en -middelen op in een aparte opslagruimte waar ze niet in contact kunnen komen met levensmiddelen.

☐ Gebruik en was microvezeldoekjes volgens de instructie op de verpakking of zoals vermeld op de website van de fabrikant. Vervang de microvezeldoekjes na circa 150 keer wassen of eerder als dat op de verpakking staat aangegeven.

4.4 Desinfecteren

☐ Desinfecteer alleen als er eerst is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als het oppervlak of voorwerp nog vuil of stoffig is.

Er zijn een aantal toegelaten middelen die in één handeling zowel schoonmaken als desinfecteren. Dit staat dan in het gebruiksvoorschrift. Gebruikt u zo'n middel? Dan is schoonmaken voordat u dit middel gebruikt uiteraard niet nodig, tenzij er sprake is van ernstige vervuiling; hierbij is reiniging vooraf wel nodig.

- ☐ Desinfecteer alleen de plek waar de lichaamsvloeistof op zat. Dit geldt ook als bloed er al lang op zat; ook in oud bloed kunnen ziekteverwekkers overleven.
- ☐ Draag bij het desinfecteren altijd wegwerphandschoenen en was de handen na afloop met water en zeep.
- ☐ Draag een wegwerpschort als uw kleding vervuild kan raken met lichaamsvloeistof zoals bloed.
- ☐ Desinfecteer alleen met desinfectiemiddelen die in Nederland zijn toegelaten.
- ☐ Gebruik een desinfectiemiddel volgens de gebruiksaanwijzing (op het etiket).

5 Bouw en inrichting

5.1 Algemene normen inrichting

- ☐ Zorg voor waterdichte en goed schoon te maken vloeren in de ruimtes waar bezoekers met blote voeten lopen. Voorkom dat water via de vloer het bad insijpelt.
- ☐ Voorzie vloeren waar mensen met blote voeten lopen van een afvoerputje met een afneembaar rooster.
- ☐ Richt ruimtes zo in dat schoonmakers overal bij kunnen.
- ☐ Zorg voor voldoende verlichting om schoon te maken en het resultaat te kunnen zien.
- ☐ Zorg ervoor dat het meubilair, de vloeren en alle materialen, bijvoorbeeld speelgoed of toetsenbord, goed te reinigen zijn.
- ☐ Plaats op strategische plekken een afvalbak met vuilniszak.
- ☐ Zorg dat kleedruimtes, meubilair (zoals stoelen naast het bad) en badmaterialen (zoals trapjes, vlonders, drijflijnen en speelgoed) van een materiaal zijn gemaakt dat goed schoon te maken is.
- ☐ Zorg ervoor dat schrobwater niet in het badwaterbassin of in de waterbehandelingsinstallatie kan afvloeien.

☐ Vervang of repareer kapotte of defecte materialen waarin water kan achterblijven direct.

5.2 Infectiepreventie binnenlucht

Ventileren en luchten

☐ Zorg voor voldoende ventilatie voor het aantal mensen dat in de ruimte verblijft en voor de activiteiten die in de ruimte plaatsvinden.

☐ Controleer bij het veranderen van de functie van een ruimte of de ventilatievoorziening nog voldoende is voor het maximaal aantal personen dat in de ruimte kan verblijven.

☐ Zorg voor goed werkende ventilatievoorzieningen, zodat er altijd voldoende wordt geventileerd. Blokkeer geen ventilatierooster of -ventielen. Gebruik de mechanische ventilatievoorziening volgens de instructie van de fabrikant.

☐ Zorg voor een zichtbare instructie hoe voldoende moet worden geventileerd als de ventilatie door de gebruiker van de ruimte zelf moet worden geregeld.

☐ Maak roosters en ventielen schoon bij zichtbaar vuil. Onderhoud de mechanische ventilatievoorziening, inclusief filters, volgens de instructie van de fabrikant of verhuurder en vermeld de schoonmaakfrequentie in een schoonmaakschema.

☐ Lucht een ruimte voor ongeveer 10 à 15 minuten als de lucht niet meer fris ruikt (bijvoorbeeld in de pauze of na een bijeenkomst met een groep mensen). Lucht ook als er veel vocht in de ruimte is (bijvoorbeeld na het koken of douchen).

Temperatuur en hoge luchtvochtigheid

☐ Voorkom dat de temperatuur lager dan 15 graden wordt in een ruimte waar mensen verblijven.

Luchtreinigers

☐ Zorg voor voldoende ventilatie als luchtreinigers worden gebruikt. Luchtreinigers zijn geen vervanging voor ventilatie.

☐ Zorg voor een goed onderhoudsprotocol en voer dit uit.

5.3 Toiletten

- ☐ Zorg ervoor dat de vloer en de wanden geen vocht kunnen opnemen en gemakkelijk schoon te maken zijn tot een hoogte waar urine tegenaan kan spatten.
- ☐ Zorg voor een wastafel met stromend water, een zeepdispenser, een afvalemmer en papieren wegwerphanddoekjes om de handen te drogen.

5.4 Douche- en badruimte

- ☐ Zorg ervoor dat alle vloeren, wanden, deuren en andere materialen in de douche- en/of badruimte bestand zijn tegen water en waterdamp.
- ☐ Zorg voor gemakkelijk schoon te maken materialen.
- ☐ Zorg voor goede ventilatie van de douche- en badruimtes.
- ☐ Verwijder schimmel/zwarte aanslag met een toegelaten verwijderingsmiddel.
- ☐ Indien van toepassing, hang schone handdoeken en wasgoed op of leg de schone was op een plank of in een kast.
- ☐ Houd schone handdoeken gescheiden van vuile (natte) handdoeken en wasgoed.

5.5 Keuken

- ☐ Volg de normen en adviezen zoals opgenomen in de hygiënecode voor de horeca of andere sector die geldt voor de situatie.

☐ Volg onderstaande normen als er voor de situatie geen passende hygiënecode is:

- De vloer is goed schoon te maken, splintervrij en stroef.
- Het aanrechtblad en de wand boven het aanrechtblad is glad tot een hoogte waar water en etenswaren tegenaan kunnen spatten. Zo zijn het blad en de wand gemakkelijk schoon te maken.
- De keuken of het keukenblok is gescheiden van sanitaire voorzieningen.
- Er is een wastafel met stromend water, een zeepdispenser, afvalemmer en papieren wegwerphanddoekjes.

5.6 Opslagruimte voor schoonmaakmaterialen

☐ Berg schoonmaakmiddelen en -materialen op in een daarvoor bestemde, aparte opslagruimte.

☐ Hang bezems, vloer- en raamtrekkers en vergelijkbare schoonmaakmaterialen zodanig op dat ze de grond niet raken. Op deze manier drogen ze beter.

☐ Zorg voor een uitstortgootsteen waar vuil water in wordt weggegooid en materialen gemakkelijk kunnen worden schoongemaakt.

☐ Bewaar gevaarlijke stoffen (zoals schoonmaakmiddelen) gescheiden van voedingsmiddelen.

☐ Sla gevaarlijke schoonmaakmiddelen, zoals ammoniak, op volgens de instructie op de verpakking of volgens de instructies van de leverancier. Zorg dat derden er niet bij kunnen.

5.7 Speelvoorzieningen

Speeltoestellen en -materialen in binnenruimtes

☐ Volg de onderhoudsinstructie van de leverancier of fabrikant.

☐ Maak het toestel of materiaal schoon bij zichtbaar vuil volgens de instructies in paragraaf 4.1 en de onderhoudsinstructie.

Zandbakken en zand(water)tafels

☐ Dek de zand(water)tafel af na gebruik om honden en katten te weren.

☐ Dek de zandbak af na gebruik om honden en katten te weren, bijvoorbeeld door een vochtdoorlatend zeil over de zandbak te spannen (± 10 cm boven het zand). Als afdekking niet mogelijk is, vervang dan periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) het zand.

☐ Controleer dagelijks voor gebruik of de zandbak, zand(water)tafel en/of het zand rondom de speeltoestellen schoon is.

☐ Schep dierlijke uitwerpselen met ruim zand eromheen uit.

☐ Vervang het zand als:

- uitwerpselen (mogelijk) langer dan drie weken in het zand hebben gelegen;
- de vervuiling niet goed te verwijderen is.

5.8 Water(speel)installaties en losse voorwerpen in of op het water

☐ Zorg ervoor dat de wanden en bodem van (tijdelijke) zwembadjes van glad, waterdicht materiaal zijn.

☐ Zorg ervoor dat voorwerpen die in badwaterbassins worden gebruikt (zoals trapjes en speelgoed) zijn gemaakt van materiaal dat goed schoon te maken is.

☐ Gebruik en installeer (tijdelijke) waterinstallaties of -apparaten volgens de instructie van de fabrikant of leverancier.

☐ Zorg dat voorwerpen en materialen worden gedroogd voordat ze worden opgeborgen, zoals waterspeelgoed, drijflijn en -matten.

5.9 Legionellapreventie

☐ Voer legionellapreventie uit bij waterinstallaties waar legionellapreventie verplicht is.

☐ Stel een risicoanalyse en beheersplan op voor waterinstallaties waar legionellapreventie vanuit volksgezondheidsrisico gewenst is en voer het beheersplan uit.

6 Schoonheidsbehandelingen, zorghandelingen en overige (wellness)activiteiten

6.1 Algemene normen

☐ Zorg dat wordt voldaan aan geldende regelgeving en (arbo)richtlijnen.

☐ Zorg dat medewerkers die schoonheidsbehandelingen geven of zorghandelingen uitvoeren op de hoogte zijn van de hygiënenormen.

6.2 Materialen en apparatuur voor onder meer fitness en yoga

☐ Zorg voor een schoonmaak- en desinfectieprotocol voor apparatuur en materialen die gedurende de dag door meerdere mensen intensief worden gebruikt.

☐ Stel gedragsregels voor hygiëne op voor gebruikers van fitnessapparatuur en andere materialen die door meerdere mensen worden gebruikt, waaronder:

- Meld (oude) bloedvlekken bij personeel.
- Veeg zweet op de apparatuur weg met een schone (hand)doek.
- Verzoek in communicatie-uitingen cliënten niet te komen als ze koorts of andere ziekteverschijnselen hebben.

☐ Zorg ervoor dat kapot materiaal wordt vervangen of gerepareerd.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid

Postbus 1 | 7200 BA Bilthoven

E-mail: lchv@rivm.nl

Web: www.lchv.nl